

І. В. Зозуля*

ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ

Як відомо, інтеграція вітчизняної правової системи України в міжнародне правове поле сьогодні набуває надзвичайно великого значення. З цього приводу В. С. Гуславський зазначає, що “у сфері реформування міжнародних відносин для нашої країни важливо підвищити ефективність міжнародного співробітництва, повніше використовувати його потенціал, посилити вплив на перебіг світових процесів”¹. При цьому, як відомо, Міністерство внутрішніх справ України є одним з центральних органів виконавчої влади, якому надані такі повноваження, а з огляду на перебіг реформування системи МВС України, актуальним є дослідження базових засад та аналіз дієвості заходів, що сприяють означеному реформуванню в контексті консолідації України з Радою Європи та Комісією Європейського Співтовариства, що і є метою нашої роботи, а встановлення достатності базових засад та дієвості вжитих заходів в ній є новизною статті (тут і далі виділення курсивом наші – І. З.).

Зазначимо, що в Положенні про Міністерство внутрішніх справ України за Указом Президента України від 17.10.2000 р. № 1138/2000 у абз. 12 п. 3 одинадцятим основним завданням МВС України була позначена “підготовка органів внутрішніх справ та внутрішніх військ для інтеграції України до Європейського Союзу”².

Сутність означених основних завдань, покладених на МВС України за Положенням, роз’яснюється в абз. 25 його п. 4, де йдеться, що МВС України “вживає заходів щодо реалізації галузевого співробітництва України з Європейським Союзом, у межах своїх повноважень забезпечує виконання Українською стороною зобов’язань за Угодою про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом, іншими міжнародними договорами України, адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу, здійснює інші заходи щодо інтеграції України до Європейського Союзу”. Крім того, до цього ж основного завдання має певне відношення й абз. 24 п. 4 Положення, за яким МВС України “бере участь у розробленні проєктів міжнародних договорів України з питань боротьби із злочинністю, забезпечує в межах своїх повноважень виконання укладених міжнародних договорів України, відповідно до законодавства укладає з відповідними органами іноземних держав угоди про співробітництво у сфері боротьби із злочинністю та з інших питань, що належать до його компетенції”.

При цьому, як ми зазначали раніше³, “суттєвим була поява у п. 4 Положення-2000: ... пп. 25 щодо заходів із “галузевого співробітництва України з Європейським

© Зозуля І. В., 2007

* професор Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник

¹ Гуславський В. С. Співробітництво у правоохоронній сфері: Україна та Співдружність Незалежних Держав: Монографія. — Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2005. — С. 26.

² Зазначимо, що це завдання з’явилося тільки в цьому Положенні про Міністерство внутрішніх справ України, оскільки раніше було відсутнє у минулому базовому Положенні, затвердженому Розпорядженням Президента України від 7.10.1992 р., № 157/92-рп (із змінами і доповненнями, внесеними Розпорядженням Президента України від 19.08.1994 р., № 107/94-рп, Указом Президента України від 27.01.1999 р., № 70/99).

³ Зозуля І. В. Нормативно-правові засади трансформації Положення про МВС України: зв’язок з практикою реформування системи // Право і безпека. — 2006. — Т. 5. — № 3. — С. 54.

Союзом” тощо; пп. 24 стосовно “укладення з відповідними органами іноземних держав угоди про співробітництво у сфері боротьби із злочинністю...” — *раніше це було тільки правом МВС України за пп. 3 п. 5 Положення-1999/2*” та що “*кількість “прав” МВС за п. 5 Положення-2000 зросло до 6 (у Положенні-1999/2 було тільки 4) — зокрема, ... найбільш важливим було надане право “представляти Кабінет Міністрів України(!) за його дорученням у міжнародних організаціях та під час укладання міжнародних договорів” (пп. 1 п. 5) ...*”⁴.

ДЗГ МВС України інформує, що “діяльність Ради Європи спрямована на вироблення європейських тенденцій та угод, на основі яких у різних державах-учасниках відбувається зміна законодавства і приведення його у відповідність до цих документів”, а “результати досліджень та надбання у різних сферах діяльності передаються урядам з метою зміцнити співробітництво та соціальний прогрес у Європі”⁵. А Рада Європи позиціонується як організація, що “вносить суттєвий вклад в развитие европейского правового пространства, гармонизацию и модернизацию правовых систем государств-членов Организации на основе общих стандартов, выработанных ею. Его общая цель — содействовать созданию и развитию демократических институтов и процедур на национальном, региональном и местном уровнях, способствовать соблюдению принципа верховенства закона”⁶.

З точки зору Європейського Союзу щодо низки “проблем внутрішнього характеру, які слід вирішити в Україні з метою підвищення ефективності боротьби з організованою злочинністю”, є “*невідповідність структури правоохоронних органів України міжнародним стандартам, неузгодженість оперативно-розшукових методів діяльності і систем аналізу з нормами ЄС*”⁷, чого можна досягти тільки шляхом *реформування правоохоронних органів. І саме в цьому ми бачимо збіг інтересів Ради Європи та Європейського Союзу і України, система МВС якої давно потребує суттєвого реформування.*

В МВС України структурним підрозділом, що відповідає за питання європейської інтеграції, є Управління міжнародних зв’язків МВС України, серед основних завдань якого⁸, на жаль, *особлива позначка про “європейську інтеграцію”⁹ відсутня.* Разом із тим на сайті ДЗГ МВС України щодо євроінтеграції ще за 06.06.2007 р. була розміщена тільки така інформація¹⁰, як: “Щодо стану двосторонніх відносин Україна-ЄС”, “Звіт МВС України про реалізацію заходів щодо виконання у 2006 році Плану дій “Україна-ЄС”,

⁴ Разом із тим, саме останнє право “представляти Кабінет Міністрів України...” потребує певного додаткового юридичного узгодження, оскільки це здебільшого сфера діяльності Міністерства закордонних справ України. Хоча, як показала практика, попередній досвід укладання таких угод виявився досить успішним — див., наприклад, наказ МВС України “Про оголошення Угод про співробітництво між МВС України та МВС інших держав” від 12.06.1993 р., № 379 щодо договорів про співробітництво з МВС Республіки Хорватія, Італійської Республіки, Румунії.

⁵ Експерти Ради Європи сприяють реформуванню української міліції / ДЗГ МВС України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://mvsinfo.gov.ua/official/2006/04/270406_1.html. -27.04.2006.

⁶ Строим вместе Европу на основе верховенства Закона /Depliant_DGI(2006)RU [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.coe.int/t/dg1/overview/documentation/Depliant_DGI\(2006\)RU.pdf](http://www.coe.int/t/dg1/overview/documentation/Depliant_DGI(2006)RU.pdf).

⁷ Тобто, правоохоронні органи України не спроможні у своєму нинішньому стані на власній території результативно боротися з внутрішньою та транснаціональною організованою злочинністю, що зачіпає інтереси міжнародного співтовариства та впливає на їх безпеку — деякі аспекти з чого див.: Співробітництво у сфері юстиції і внутрішніх справ: Посібник “Європейська інтеграція: крок за кроком” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://old.eurorexhi.kiev.ua/ukrainian/program/zmi/book3/041.html>.

⁸ За роботою: Управління міжнародних зв’язків [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/mvs/control/uk/publish/article?art_id=46767&cat_id=45411.

⁹ Хоча, як ми показали, це і є одним з основних завдань МВС України, а означені функції безпосередньо покладені на УМЗ МВС України.

¹⁰ Досить застаріла на кінець 2007 року.

“Довідкова інформація щодо договірно-правової бази співробітництва між МВС України та правоохоронними органами зарубіжних держав”, “Протидія відмиванню грошей”, “Боротьба з організованою злочинністю”, “Міграція і притулок”, “Протидія торгівлі людьми” та “Довідка щодо діяльності МВС України у боротьбі з нелегальною міграцією”, серед якої, на жаль, *відсутні будь-які згадування про безпосередні заходи щодо сприяння реформуванню системи МВС України в контексті консолідації України з Радою Європи та Комісією Європейського Співтовариства* — а саме це сьогодні, на наш погляд, є для МВС України одним з найголовніших для його розвитку та удосконалення.

Стисло нагадаємо деякі базові засади налагодження зв'язку між РЄ та Комісією ЄС й Україною щодо реформування МВС України в складі правоохоронних органів держави, ініційовані саме з боку РЄ та Комісії ЄС. Так, 28.03.1996 р. у Києві відповідно до програми співробітництва з Україною на 1996 рік відбулося засідання Керівного комітету “Спільної програми дій між Радою Європи і Комісією Європейського Співтовариства щодо реформи правової системи і місцевого самоврядування та *трансформування системи правоохоронних органів України*”¹¹.

На 1997 рік за програмою правничого співробітництва йшлося про опрацювання напрямків “Міліція в суспільстві перехідного періоду” (двосторонні зустрічі щодо ролі міліції у боротьбі з економічною злочинністю та стосовно заснування інформаційної мережі та бази даних для міліції; навчальні візити для вивчення діяльності поліції¹²), “Стажування у державах-членах Ради Європи працівників міліції і служби провадження слідства Прокуратури з питань боротьби із злочинністю за умови належної поваги до прав і основних свобод людини [Спільна програма ЄС/РЄ]”, “Робоча зустріч з метою визначення потреб щодо підготовки працівників міліції”, “Інтенсивні навчальні програми для працівників міліції, служби провадження слідства і служби розслідування Прокуратури”, “Навчальні візити для працівників міліції і слідчих з метою ознайомлення із застосуванням Європейської конвенції з прав людини і Європейської конвенції про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню”¹³. За домовленістю 10-14.02.1997 р. до Ради Європи (Страсбург) відбувся візит службовця МВС, відповідального за зв'язки з Організацією; 1-2.07.1997 р. (Київ) — відбулася робоча зустріч з метою визначення потреб щодо навчання працівників міліції; 25.11.1997 р. (Страсбург) — перша (спільно з МВС України) нарада Керівної групи з підготовки програми майбутнього реформування міліції.

У 1998 році в рамках Спільної програми дій між Європейською комісією та Радою Європи здійснювався Проект “*Трансформування правоохоронної системи*”, за яким констатувалося, що “досягнуті нині результати не відповідають завданням, що були поставлені на початку роботи”. 11-12.05.1998 р. відбулися курси з Європейської конвенції з прав людини в Харківському університеті для працівників МВС, які навчаються у ВНЗ; 2-7.03.1998 р. (Київ і Харків) — візит з метою оцінки потреб служб поліції; 31.03-01.04.1998 р. (Страсбург) — нарада “Зв'язок між поліцією та громадськістю в Україні”; 26.04-01.05.1998 р. (Київ) —

¹¹ Допомога розвитку та зміцненню демократичної безпеки. Програма допомоги та співробітництва з країнами Центральної і Східної Європи: Звіт за 1996 рік / Бюро інформації Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/uk/1996.htm>.

¹² Вочевидь, з боку української сторони.

¹³ Допомога розвитку та консолідації демократичної безпеки. Співробітництво і допомога країнам Центральної та Східної Європи. Програма на 1997 рік: Україна / Бюро інформації Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/uk/1997.htm>.

візит з метою вивчення питання щодо змісту початкової підготовки персоналу міліції; 28-29.05.1998 р. (Страсбург) — нарада з підготовки проекту доповіді щодо змісту базової підготовки працівників міліції; 6-9.07.1998 р. (Київ і Одеса) — нарада щодо загальної початкової підготовки працівників міліції; 14-15.09.1998 р. (Страсбург) — засідання Керівної групи з розвитку діяльності щодо підготовки працівників міліції в Україні та нарада з підготовки проекту доповіді “Загальна система підготовки працівників поліції”¹⁴.

В грудні 1999 р. на Гельсінському саміті Європейської Ради була схвалена Спільна стратегія ЄС щодо України щодо “побудови в Україні демократичного суспільства, заснованого на верховенстві права”, де зокрема, йшлося про потребу в “удосконаленні системи правоохоронних і судових органів влади з метою їх пристосування до норм відповідних адміністративних структур Європейського Союзу...”¹⁵.

Відносно вивчення питань свободи слова та інформації за Спільною програмою співробітництва між Європейською комісією й Радою Європи щодо зміцнення демократичної стабільності в Україні на 2002 рік було передбачено за п. 1.3 “Навчання української міліції з питань європейських стандартів захисту прав людини”¹⁶ стосовно підготовки учбових матеріалів українською мовою; пілотної навчальної сесії для офіцерів міліції; навчальних сесій для офіцерів міліції з питань європейських стандартів захисту прав людини, які стосуються роботи міліції, в регіонах України¹⁷.

На початку того ж 2006 року щодо діяльності Генеральної дирекції Ради Європи з правових питань за напрямком “Поліція та органи внутрішніх справ”, зокрема, повідомлялось, що особлива увага надається “організації и етике полиции. “Европейский Кодекс этики полиции” был принят в 2001 году в *поддержку реформ* в государствах-членах Организации и государствах-кандидатах. Этот Кодекс является основой сотрудничества Совета Европы с государствами-членами”¹⁸, *але чи приймало МВС України в опрацюванні цього напрямку, достеменно невідомо.*

Крім того, наряду з іншими заходами, що були започатковані Радою Європи в тому числі й для України в рамках взаємного співробітництва, достатньо багато таких, що мають відношення до діяльності міліції — це, наприклад, Конвенції про відмивання, виявлення та вилучення й конфіскацію доходів від злочинної діяльності (СЕД 141), про кримінальну відповідальність за корупцію (СЕД 173), про громадянську відповідальність за корупцію (СЕД 174), про киберзлочинність (СЕД 185)¹⁹, *але цього аж ніяк не можна сказати про програми, спрямовані на реформування системи МВС України — цих програм, за нашими даними, просто немає.*

¹⁴ Діяльність, спрямована на розвиток і консолідацію демократичної стабільності. Звіт за 1998 рік: Україна / Бюро інформації Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/uk/1998.htm>.

¹⁵ Співробітництво у сфері юстиції і внутрішніх справ: Посібник “Європейська інтеграція: крок за кроком” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://old.europekh.kiev.ua/ukrainian/program/zmi/book3/041.html>.

¹⁶ Спільна програма співробітництва між Європейською комісією й Радою Європи щодо зміцнення демократичної стабільності в Україні / Бюро інформації Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/uk/2002.htm>.

¹⁷ При цьому передбачалося, що “заходи з навчання міліції розпочнуться разом з Харківською юридичною академією внутрішніх справ. Міністерство закордонних справ України надасть підтримку у координації майбутньої участі Харківської юридичної академії внутрішніх справ”.

¹⁸ Строим вместе Европу на основе верховенства Закона /Depliant_DGI(2006)RU [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.coe.int/t/dg1/overview/documentation/Depliant_DGI\(2006\)RU.pdf](http://www.coe.int/t/dg1/overview/documentation/Depliant_DGI(2006)RU.pdf).

¹⁹ Борьба с организованной преступностью: Юридические инструменты Совета Европы [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.coe.int/T/R/press/%5bTheme_files%5d/%5bOrganised_crime%5d/Legal_tools.asp#TopOfPage.

В якості зустрічного кроку української сторони наведемо також деякі базові засади налагодження зв'язку між Україною та РЄ й Комісією ЄС щодо реформування МВС України в складі правоохоронних органів держави, ініційовані саме з боку України.

По-перше, це нормативно-правове забезпечення процесу євроінтеграції, щодо якої в базі даних інформаційно-правової системи "Юрист" ЛІГА-ЗАКОН станом на кінець вересня 2007 року розміщено 135 загальних актів²⁰.

Вибірковий аналіз свідчить, що, наприклад, в Заходах щодо виконання завдань, які випливають з послань Президента України до Верховної Ради України "Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки", "Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2001 році" з відповідною Постановою Кабінету Міністрів України²¹ щодо заходу "Здійснення в Україні спільних з ЄС заходів у сфері юстиції та внутрішніх справ" на 2002-2005 рр. з МВС України серед 6-ти інших виконавців механізмом реалізації заходу був позначений "5) виконання плану-графіка імплементації Плану дій ЄС у сфері юстиції та внутрішніх справ в Україні" з очікуваним результатом: "поглиблення співпраці у напрямках: міграція та надання притулку, прикордонне співробітництво та візова політика, боротьба з організованою злочинністю та тероризмом, співробітництво у сфері судочинства та у правоохоронній сфері"²² — ніяких заходів щодо реформування або удосконалення самої правоохоронної системи згідно до стандартів РЄ та ЄС не було передбачено²³. Також не була запланована а ні участь МВС України з напрямку євроатлантичної інтеграції, а ні його реформування стосовно такого завдання, що випливає з послань Президента України, як "Істотне поглиблення відносин України з НАТО. Активізація євроатлантичного інтеграційного вектора зовнішньої політики України, його чітке спрямування на повномасштабну євроатлантичну інтеграцію".

Разом із тим, згідно з Указом Президента України "Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи" від 20.01.2006 р. № 39/2006²⁴, для забезпечення функціонування демократичних інститутів та верховенства права (п. 1 Плану) вимагалось "вжити відповідних заходів для наближення правових засад діяльності правоохоронних органів до європейських стандартів, посилення демократичного контролю у цій сфері, для чого: *внести в установленому порядку Президенту України пропозиції щодо реформування системи органів внутрішніх справ* (Доповідь ПАРЄ) — ч. 1 пп. 7 Плану (виконавці — Міністерство юстиції України, Національна комісія із зміцнення демократії та утвердження верховенства права, Міжвідомча комісія з

²⁰ При цьому зазначимо, що показовим для України початку нового сторіччя було навіть створення Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції

²¹ Про виконання завдань, що випливають з послань Президента України до Верховної Ради України "Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки", "Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2001 році": Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.2002 р. // ОВУ. — 2002. — № 38. — Ст. 1789.

²² Щодо чого М. Н. Курко дипломатично зазначає, що "План-графік імплементації положень Плану дій ЄС у сфері юстиції та внутрішніх справ в Україні постає одним із ефективних та гнучких інструментів реалізації Плану дій" // Курко М. Н. Діяльність міністерства внутрішніх справ України щодо європейської інтеграції: організаційно-правові засади: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / НУВС. — Х., 2004. — С. 11. Хоча як можна, на нашу думку, казати про "гнучкість" та "ефективність" "інструментів реалізації Плану дій", коли МВС України, будучи позначеним саме таким "інструментом реалізації Плану дій", Президентом України досі визнаний "не ефективним".

²³ Хіба що завуальовано, як "співробітництво у сфері судочинства та у правоохоронній сфері". Ми вже нічого не кажемо про захід "активізація роботи Підкомісії з питань гуманітарного розвитку Змішаної українсько-російської комісії із співробітництва в галузі регулювання міграційних процесів", де також задіяне МВС України.

²⁴ Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи: Указ Президента України від 20.01.2006 р. // ОВУ. — 2006. — № 4. — Ст. 143.

питань реформування правоохоронних органів, термін — 1.05.2006 р.); *забезпечити супроводження у Верховній Раді України проекту Закону про Національну гвардію (Доповідь ПАРЄ) — ч. 2 пп. 7 (виконавець — Кабінет Міністрів України, термін — до прийняття Закону). Хоча, як ми зазначали²⁵, означені заходи з “внесення Президенту України пропозиції щодо реформування системи органів внутрішніх справ” фактично зірвані.*

Те, що безпосередньо стосується заходів МВС України з реформування власної системи в світі європейської інтеграції та співробітництва з ЄС, то за Перспективним планом дій МВС України у сфері європейської інтеграції та співробітництва з ЄС²⁶ за розпорядженням МВС України “Про забезпечення МВС України заходів по європейській інтеграції та співробітництву з ЄС” від 30.12.2002 р. за № 618 *тільки один з 79 позначених заходів більш-менш завуальовано торкається проблем реформування системи МВС України, та й те, щодо висвітлення у ЗМІ “зусиль ОВС України у сфері захисту прав людини, вдосконалення законодавства, реформування структури, поліпшення кадрового відбору, дотримання етики, міжнародного співробітництва, інших заходів процесу євро інтеграції”* (п. 9.8)²⁷.

Інше розпорядження МВС України щодо євроінтеграції, наприклад, “Про виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 січня 2006 року № 37-р” від 27.02.2006 р., № 176 стосувалося тільки затвердження “Плану заходів МВС України щодо виконання у 2006 році Державної програми інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2004–2007 роки”. В іншому розпорядженні МВС України “Про виконання Цільового плану “Україна-НАТО” на 2006 рік у рамках Плану дій “Україна-НАТО” від 15.06.2006 р., № 500 задля європейської та євроатлантичної інтеграції України за п. 23 заплановано “Продовження реструктурування внутрішніх військ МВС України відповідно до рекомендацій за результатами ППОС та реалізації цілей партнерства як частини реформування сектору безпеки України”, за п. 27 “Налагодження ефективної взаємодії з недержавними та громадськими організаціями для оцінки стану та напрямків реформування сектору безпеки”. На жаль, станом на сьогодні це єдині відомчі нормативно-правові акти МВС України з питань європейської інтеграції, що доступні для аналізу.

Зазначимо, що метою поки ще єдиної з наукового напрямку дисертаційної роботи М. Н. Курка з *дослідження організаційно-правових засад діяльності міністерства внутрішніх справ України щодо європейської інтеграції* було “визначити сутність, особливості європейської інтеграції та її наслідки для України, організаційно-правові засади належної діяльності МВС України щодо європейської інтеграції та співробітництва з ЄС, виробити пропозиції та рекомендації щодо удосконалення правового регулювання участі МВС України у реалізації спільної політики України та ЄС у сфері внутрішніх справ, організаційного трансформування МВС України та його органів щодо забезпечення єдиного правового простору європейських країн”²⁸. На жаль, на загальному позитивному фоні проведеної М. Н. Курком розвідки, *не вирішеними залишилися* заявлені ним та такі, що мають пряме відношення до напрямку тепер вже нашого дослідження, надзвичайно актуальні *задачі “визначення шляхів оптимізації їх <суб’єктів*

²⁵ Зозуля І. В. Регулятивна нормативно-правова політика МВС України щодо реформування власної системи // Право і безпека. — 2006. — Т. 5. -№ 5. — С. 67.

²⁶ Термін дії “2003-2004 рр.” та “постійно”.

²⁷ Про забезпечення МВС України заходів по європейській інтеграції та співробітництву з ЄС: Розпорядженням МВС України від 30.12.2002 р. — К., 2002.

²⁸ Курко М. Н. Діяльність міністерства внутрішніх справ України щодо європейської інтеграції: організаційно-правові засади: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / НУВС. — Х., 2004. — С. 2.

управління в галузі юстиції та внутрішніх справ> організаційних структур, функцій та форм управління"; "розробка пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності МВС України в напрямку узгодженої взаємодії з іншими правоохоронними органами України"²⁹.

Також залишилися декларативно нерозкритими за механізмом реалізації й позначки, що "для удосконалення діяльності МВС України в галузі європейської інтеграції необхідно *реалізовувати комплексний підхід*: не тільки здійснювати організаційно-правове реформування, але й зважено враховувати зміни, що відбуваються у сфері юстиції та внутрішніх справ". Не побачили ми й "відповідні структурні перетворення системи МВС України"³⁰ на шляху взаємодії МВС України з Європолом, як структурою ЄС. Це стосується також нічим не обґрунтованої впевненості М. Н. Курка (а мова може йтися поперед усього тільки про кадрове забезпечення системи як рушійної сили реформ), що "розвиток людського потенціалу — основа стратегії структурно-інноваційного розвитку МВС України"³¹.

Не можна не зазначити, що трохи пізніше, наприкінці 2006 року було оприлюднено Звіт про оцінку правоохоронних органів України та процесу їхньої модернізації й реформування³², підготований групою експертів Ради Європи "відповідно до звернення державних органів України... для оцінки органів міліції України на основі порівняння з подібними структурами, що існують у країнах експертів, та для вивчення процесу модернізації та реформування міліції". Оскільки результати такого Звіту отримали серед вітчизняних науковців неоднозначну оцінку, хоча, безумовно, і є позитивними для МВС України³³, вони потребують подальшого, більш глибокого та ретельного аналізу стосовно українських реалій.

На жаль, досі також достеменно невідомо про долю запланованої на 2007 рік нової зустрічі з експертами Ради Європи щодо проблем реформування системи МВС України — за деякими даними таке узгодження затягується українською стороною.

Таким чином, можна вважати, що сьогодні край недостатніми є базові засади та дієвість вжитих заходів, що повинні сприяти реформуванню системи МВС України в контексті консолідації України з Радою Європи та Комісією Європейського Співтовариства. Тобто, досі недосяжною залишається мета Європейського Союзу стосовно приведення структури правоохоронних органів України, серед яких Міністерство внутрішніх справ, у відповідність міжнародним стандартам. МВС України щодо реформування власної системи, фактично не приймаючи самостійних кроків з відповідної "підготовки органів внутрішніх справ та внутрішніх військ" на тлі інтеграції України до Європейського Союзу та не вникаючи у різну специфіку української та міжнародної поліцейстики, необґрунтовано очікує від Ради Європи та Комісії Європейського Союзу кардинальних, "усевирішуючих" рекомендацій.

Стаття рекомендована до друку науково-дослідною лабораторією з проблем кадрового забезпечення органів внутрішніх справ України Харківського національного університету внутрішніх справ (протокол № 14 від 24 вересня 2007 року)

²⁹ Там само. — С. 3.

³⁰ Там само. — С. 13.

³¹ Там само. — С. 15, 17. Бо аж ніяк не кореспондуються ці категорії — "людський потенціал" та "стратегії структурно-інноваційного розвитку МВС України".

³² Звіт про оцінку правоохоронних органів України та процесу їхньої модернізації й реформування: PCRED/DGI/EXP (2006) 19 / П. Леплі, Ф. Боше, Ж. Бурду. — Страсбург, 2006. — 41 с.

³³ Зозуля І. В., Перцов С. Г. Експертна оцінка Радою Європи діяльності органів внутрішніх справ України: розумна достатність чи можливість розвитку? // Форум права. — 2007. — № 2. — С. 59-69 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07zivcmr.pdf>.